

Et lavmælt mesterværk om den hjemløse kærlighed

Forfatteren Balsam Karam. Foto: Nordsteds Agency.

CARINA WØHLK

28.06.2026

BØGER // ANMELDELSE – Den svensk-kurdiske forfatter Balsam Karams *Singulariteten* er på én og samme tid pragtfuld og pinefuld læsning, skriver Carina Wøhlk. "Pragtfuld, fordi bogen er smukt skrevet og fuld af overraskende stilistiske virkemidler. Og pinefuld, fordi den nærmest drypper af tårer – over tabet af elskede mennesker, identitet, værdighed".

Balsam Karam: *Singulariteten*

Oversat af Dina Charlotte Damgaard Bodé

Forlaget Korridor 2026

Sorg er hjemløs kærlighed. Sådan skriver den danske teolog og psykoterapeut Bent Falk et sted. Der er en dyb sandhed i de ord. For hvad stiller man op med kærligheden, når den elskede er væk? Hvor skal den, der elsker og mister, rette hjertet hen?

Netop sorgen som hjemløs kærlighed er det bærende tema i bogen *Singulariteten*, der er skrevet af den svenske forfatter Balsam Karam. Karam er kurder med rødder i både Iran

og Irak og har boet en stor del af sit liv i Sverige. Hun debuterede i 2018 med den prisbelønnede bog *Hændeshorisonten*. Nu er hendes anden og lige så anmelderroste roman, *Singulariteten*, som udkom i Sverige i 2021, endelig oversat til dansk.

Læseren tvinges hele tiden tilbage til denne særlige ugedag og dette særlige rum. Der er ingen vej udenom. Kun en vej igennem

Og oversættelsen er mageløst god. Bag den står Dina Charlotte Damgaard Bodé, som er både digter og musiker. Det mærkes. Oversætteren formår på sublim vis at gengive bogens meget poetiske og flydende form; en form, som i øvrigt understøttes af sparsom tegnsætning og gentagelser.

Den kredsende sorg

Men tilbage til bogens tema – sorgen. Og det er netop forfatterens fortælletekniske greb. Hele tiden at vende tilbage. For sådan er sorgens væsen. Den søger tilbage. Til det sted, hvor den savnede var sidst. Til tabet. Til minderne. Sorgen kredser. Den bevæger sig i cirkler. Den ruminerer, som en psykolog ville sige. Det samme gør Karam. Hun tygger drøv på sit stof; et stof, der er vævet sammen af død, sorg, flugt og andre former for tab.

Bogen falder i tre dele. Næsten hvert kapitel i bogens første del begynder med angivelse af tid og sted – en given fredag, et vekslende tidspunkt i løbet af dagen og året, i en ikke nærmere bestemt by, der er *"halvt gemt blandt højhusene og halvt overladt til halvørkenen"*.

Læseren tvinges hele tiden tilbage til denne særlige ugedag og dette særlige rum. Der er ingen vej udenom. Kun en vej igennem.

Den Forsvundne

I første del møder læseren en mor, som hvileløs og på vanviddets rand leder efter sit ældste barn. Den Forsvundne kaldes datteren. Og det står hurtigt klart, at den 17-årige unge kvinde er en af mange, der er som sunket i jorden.

Datteren arbejdede i en restaurant på cornichen, et lidt fremmedartet ord for havnepromenaden, som bliver synonymt med forsvindingspunktet. Her blev hun væk – og her kredser moderen rundt og rundt.

Moderen er fysisk og psykisk udpint og kun optaget af dette ene: Et indtrængende ønske om, at *"den gud som engang gav hende barnet og siden tog det, måske...(vil)...give barnet tilbage"*. Og hvis det ønske ikke kan imødekommes, er bønnen ganske enkelt: *"Hjælp mig med at få retfærdighed"*.

Sorgens øjenvidne

Men uanset hvor meget moderen trygler og traver rundt, er pigen pist væk. Det er, som om tabet får sit eget liv. Det bliver et væsen, som Forsvundnes mormor ser bevæge sig. Og hendes yngre søskende forstår, at tabet er *"en del af dem og at det når som helst kunne slå til igen"*.

Mens læseren trasker i hælene på den fortvivlede mor, som går mere og mere i opløsning for hvert skridt, hun tager, dukker et du – en yngre kvinde – op i historien. Hun er på forretningsrejse i byen. Hun bærer et lille barn i maven – og en stor sorg i hjertet. De to skæbner knyttes sammen, da den yngre kvinde bliver øjenvidne til, at moderen kaster sig i havet.

I bogens anden del følger læseren den yngre kvinde efter hændelsen ved havet. Det er, som om hendes indre tyngde fordobles af det, hun har set. Hun vender tilbage fra sin rejse med en dødvægt, hun ikke kan slippe. Som hun siger til en kollega, der spørger til rejsen: *"Jeg har ikke rigtig kunnet samle tankerne...Jeg vender hele tiden tilbage til kvinden på cornichen"*.

Sørgende mødre

Og pludselig bliver barnet i hendes moderliv også til en dødvægt, hun ikke vil give slip på. Der er ingen hjertelyd. Men hvis hun føder sit døde barn, vil hun uigenkaldeligt miste det. Hun, som overværede følgerne af en moders sorg, bliver selv en sørgende mor. Tabet af barnet trigger og forstærker en grundlæggende følelse af hjemløshed.

I en samtale med en socialrådgiver, en samtale, som i øvrigt er ubærligt smukt skrevet, stiller den unge kvinde et retorisk spørgsmål, som borer sig som en syl ind i hjertet på læseren: *"Kan man rangordne sine traumer?"* – Nej, vel? Hvordan skulle man kunne det?

Uendelig tæthed

Karams romandebut hedder, som nævnt, *Hændelseshorisonten*. Hændelseshorisonten definerer det sorte huls kant og udgør grænsen mellem et sort hul og resten af universet.

I denne roman af Karam spørger den yngre kvinde i samtalen med socialrådgiveren ind til hans viden om sorte huller. Hun fortæller ham om kernen af et sort hul, singulariteten,

som er et punkt af uendelig tæthed – *"indeni singulariteten er tyngdekraften så stærk, at den ikke kan regnes ud... den der kraft trykker kroppe sammen og gør at afstanden mellem dem bliver nul"*. I den forstand ophæver singulariteten hele forestillingen om afstand. Mellem kvinden og dem – og måske også det, hun har mistet.

På subtil vis smelter moderkærlighedens og fædrelandskærlighedens hjemløshed sammen!

I tredje og sidste del ser den unge kvinde i glimt tilbage på sin barndom og ungdom. Hun mindes de tab, hun og hendes familie måtte leve med som flygtninge fra et krigshærget land. Teksterne er korte og nærmest lakoniske – og smerteligt klare. Læseren er ikke i tvivl om, hvor traumatiserende det er at forlade sit hjem, sin kultur og sit sprog. På subtil vis smelter moderkærlighedens og fædrelandskærlighedens hjemløshed sammen!

Dette lavmælte mesterværk har kun én skønhedsplet. I hvert fald i dansk udgivelse. Skrifttypen er så lille, at selv normaltseende må knibe øjnene sammen under læsningen. Det er ærgerligt. En så fantastisk bog fortjener en bedre opsætning.

Singulariteten er på én og samme tid pragtfuld og pinefuld læsning. Pragtfuld, fordi bogen er smukt skrevet og fuld af overraskende stilistiske virkemidler. Og pinefuld, fordi den nærmest drypper af tårer – over tabet af elskede mennesker, identitet, værdighed. Men apropos forfatterens fornavn: Bogen giver balsamisk lindring af den sorg, den så eminent beskriver.

Balsam Karam

Carina Wøhlk

CARINA WØHLK

Carina Wøhlk er uddannet som teolog fra Københavns Universitet i januar 1993. I oktober 1997 blev Carina Wøhlk ansat som sognepræst og funktionspræst ved Helligaandskirken i København. Siden september 2015 har hun fungeret som sognepræst i Frederiksværk-Vinderød sogn i Nordsjælland. Cari...

POV Overblik

Støt POV's arbejde som uafhængigt medie og modtag **POV Overblik** samt dagens udvalgte tophistorier alle hverdage, direkte i din postkasse.

- Et kritisk nyhedsoverblik fra ind- og udland
- Indsigt baseret på selvstændig research